

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัญหาภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาภาษีอากรของผู้ประกอบการส่งออกในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ซึ่งประกอบด้วยสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาจำนวน 12 สาขา เพื่อให้ทราบถึงประเด็นปัญหา และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ

การศึกษานี้ทำโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่งออกที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 จำนวน 67 ราย จากประชากรทั้งหมดจำนวน 200 ราย และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ค่าสถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผู้ประกอบการส่งออกที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 จำนวน 67 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 73.1 และเป็นเพศชายร้อยละ 26.9 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 38.8 รองลงมาคืออายุระหว่าง 20 – 30 ปี ร้อยละ 25.4 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.7 และมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าผู้จัดการ / กรรมการผู้จัดการ ร้อยละ 32.8 รองลงมาคือตำแหน่งระดับผู้จัดการแผนก / ผู้จัดการฝ่ายบัญชี คิดเป็นร้อยละ 31.4

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรูปแบบการดำเนินกิจการ เป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 67.2 และเป็นผู้ประกอบการประเภท ผู้ผลิตและส่งออก คิดเป็นร้อยละ 65.7 ซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกสินค้าประเภท เฟอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์จากไม้ คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมา

ส่งออกสินค้าประเภท เสื้อผ้า สิ่งทอ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.4 และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจด้านการส่งออก มานาน 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาดำเนินธุรกิจด้านการส่งออกเป็นระยะเวลามากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.4 และส่วนใหญ่มีเงินทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วของกิจการ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมา มีเงินทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วของกิจการมากกว่า 5 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.4 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีมูลค่าการส่งออกในปีที่ผ่านมา ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมา มีมูลค่าการส่งออกในปีที่ผ่านมา มากกว่า 20 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.3 และส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานทั้งหมดของกิจการน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมา มีจำนวนพนักงานทั้งหมดของกิจการมากกว่า 20 คนแต่ไม่เกิน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และส่วนใหญ่ประกอบกิจการโดยไม่มีรายรับจากการให้บริการอื่นในต่างประเทศนอกจากการส่งออก คิดเป็นร้อยละ 77.6 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ส่งออกสินค้าหรือให้บริการโดยรับชำระทั้งเงินตราไทยและเงินตราต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 70.2 ดำเนินธุรกิจโดยว่าจ้างผู้ประกอบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศโดยเรือเดินทะเลให้จัดส่งสินค้า คิดเป็นร้อยละ 37.3 และเป็นผู้ประกอบการส่งออกทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมาเป็นผู้ประกอบการส่งออกขึ้นทะเบียน คิดเป็นร้อยละ 25.4 และเป็นผู้ประกอบการส่งออกที่ดี คิดเป็นร้อยละ 14.9 และประกอบกิจการส่งออกโดยมีการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 77.6 โดยส่วนใหญ่มีอัตราร้อยละของการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในประเทศน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมา มีการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในประเทศมากกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่เกินร้อยละ 30 คิดเป็นร้อยละ 28.8

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล

3.1 ด้านรายได้

ผู้ประกอบการพบปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลด้านรายได้ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาด้านการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยกรณีได้รับมาซึ่งเงินตราทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี รองลงมาคือปัญหาด้านการรับรู้รายได้จากการส่งออก

3.2 ด้านรายจ่าย

ผู้ประกอบการ พบปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลด้านรายจ่ายในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาด้านการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย

กรณีมีการจ่ายไปซึ่งเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี รองลงมาคือปัญหากรณีรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริงแต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานการรับเงินจากผู้รับ

3.3 ด้านอื่นๆ

ผู้ประกอบการ พบปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลด้านอื่นๆ ในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาด้านการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย กรณีมีเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศเหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี รองลงมาคือปัญหาด้านการคำนวณราคาสินค้าคงเหลือในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่ม

4.1 ด้านภาษีขาย

ผู้ประกอบการพบปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านภาษีขายในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือวันที่ที่ต้องลงในรายงานภาษีขาย รองลงมาคือการค้าเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในการคำนวณภาษีขาย และปัญหาด้านความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

4.2 ด้านภาษีซื้อ

ผู้ประกอบการพบปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านภาษีซื้อในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือผู้ขายสินค้าและวัตถุดิบ ไม่สามารถออกใบกำกับภาษีให้ได้ เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน รองลงมาคือผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ หรือกรณีต้องการใบกำกับภาษี จะต้องจ่ายค่าสินค้า ในราคาที่สูงขึ้น

4.3 ด้านการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการพบปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือปัญหาด้านการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า รองลงมาคือปัญหาด้านเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบบ่อยมากทำให้เสียเวลา

4.4 ด้านอื่นๆ

ผู้ประกอบการพบปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มด้านอื่นๆ ในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรกคือปัญหากรณีสินค้าที่ตรวจนับไม่ตรงกับรายงานสินค้าคงเหลือ รองลงมาคือปัญหากรณีไม่สามารถลงรายการค้าที่เกิดขึ้นในรายละเอียดสินค้าและวัตถุดิบ ได้ภายใน 3 วันทำการตามที่

กฎหมายกำหนด และปัญหาการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการส่งออกที่ดีหรือผู้ประกอบการส่งออกขึ้นทะเบียนกับกรมสรรพากรมีความยุ่งยาก

ส่วนที่ 5 ปัญหาอื่นๆและข้อเสนอแนะ

ผู้ประกอบการพบปัญหาอื่นๆจากการส่งออกในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรกคือมีการประชาสัมพันธ์น้อยและช้าเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือปัญหากรณีคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชัดเจน และมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยและกิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ๆล่าช้า

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงปัญหาภาษีอากรของผู้ประกอบการส่งออกในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 พบว่าผู้ประกอบการประสบปัญหาเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับมาก ด้านการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยกรณีได้รับมาหรือจ่ายไปซึ่งเงินตราทรัพย์สินหรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี และปัญหาด้านการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยกรณีมีเงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศเหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งจะสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ว่าควรกำหนดการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งทางบัญชีและทางภาษีอากร

ทั้งนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประสบปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับมากเกี่ยวกับการจัดทำรายละเอียดสินค้าและวัตถุดิบ กรณีไม่สามารถลงรายการค้าที่เกิดขึ้นในรายละเอียดสินค้าและวัตถุดิบได้ภายใน 3 วันทำการตามที่กฎหมายกำหนดและกรณีสินค้าที่ตรวจนับไม่ตรงกับรายงานสินค้าคงเหลือ รวมทั้งยังประสบปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับมากเกี่ยวกับการจัดทำรายงานภาษีขาย กรณีวันที่ที่ต้องลงในรายงานภาษีขายและการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยในการคำนวณภาษีขาย และประสบปัญหาภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับน้อย ด้านขั้นตอนและเอกสารที่ใช้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ นภานิตินักปราชญ์ (2541) พบว่าผู้ประกอบการส่งออกมีความรู้ ความเข้าใจสูงสุดในด้านการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีความรู้ความเข้าใจต่ำสุดในด้านฐานภาษี และความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หากผู้ประกอบการส่งออกมีความรู้ความเข้าใจในด้านฐานภาษี และความรับผิดชอบในการเสียภาษีไม่ดีพอ ก็จะทำให้เกิดปัญหา และส่งผลให้การขอคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มต้องล่าช้า หรือคืนเงินได้น้อยลง

สำหรับปัญหาอื่นๆทั่วไป พบว่าผู้ประกอบการประสบปัญหาภาคในด้านมีการประชาสัมพันธ์น้อยและช้าเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และกิจการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ล่าช้า รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐให้คำแนะนำไม่ชัดเจน ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ หฤทัย ฮันตระกูล (2544) ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมผู้ประกอบการประสบปัญหาภาษีอากรต่างๆไป ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยมาก อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์น้อยและช้าเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจึงทำให้บุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติ

ข้อค้นพบ

1. ผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจด้านการส่งออกมาเป็นระยะเวลานาน จะประสบปัญหาภาษีอากรในระดับน้อยกว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจส่งออกสั้น
2. ผู้ประกอบการส่งออกที่ดีและผู้ประกอบการส่งออกขึ้นทะเบียน ประสบปัญหาภาษีอากรในระดับน้อยกว่าผู้ประกอบการส่งออกทั่วไป
3. แม้ว่าทางราชการจะสนับสนุนให้มีการจัดระดับผู้ประกอบการส่งออก เพื่อให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออก ถือเป็น การให้บริการที่ดีของกรมสรรพากร แต่จากการศึกษาปัญหาภาษีของผู้ประกอบการพบว่าส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการได้รับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มล่าช้า
4. ผู้ประกอบการบริษัทจำกัดประสบปัญหาภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกในระดับน้อยกว่าผู้ประกอบการห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญ เนื่องจากผู้ประกอบการบริษัทจำกัดมีบุคลากรและองค์กรที่เป็นระบบกว่าห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพนักงานฝ่ายบัญชีเพียง 1 หรือ 2 คนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. จัดให้มีการอบรม สัมมนา แนะนำให้ความรู้ในข้อกำหนดภาษีอากรและวิธีปฏิบัติ แก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก เพื่อลดปัญหาภาษีอากรที่เกิดขึ้นจากการส่งออก
2. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้รวดเร็วและมากขึ้น เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บุคลากรของกิจการเข้าใจในข้อกำหนดภาษีอากรและวิธีปฏิบัติ
3. ลดขั้นตอนการส่งออกให้กระชับและรวดเร็วขึ้น เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และเวลาของผู้ประกอบการ รวมทั้งช่วยเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการส่งออกให้มากขึ้น

ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา

ในการครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาภาวอนามัยากรของผู้ประกอบการส่งออกในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 โดยศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น จึงเป็นที่น่าสนใจมากที่จะขยายผลการศึกษาไปยังจังหวัดอื่นที่มีผู้ประกอบการส่งออกเป็นจำนวนมาก เช่น เขตนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดลำพูน เป็นต้น รวมทั้งยังเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาปัญหาภาวอนามัยากรที่ตรวจพบของผู้ประกอบการส่งออก ในด้านของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตรวจสอบและกำกับดูแลผู้เสียภาษี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved